

Etkinlikler - Voyvoda Caddesi Toplantıları 2005-2006

William Shakespeare ve Opera

Ayşe Sezerman

Opera bestecilerini en çok etkileyen yazar Shakespeare'den esinlenilerek iki yüz yetmiş üzerinde eser bestelenir. Shakespeare'in yazarlık hayatı ile modern operanın doğuşu, tarih açısından bir paralellik taşır. Modern operanın birlikte anıldığı Monteverdi'nin doğum yılı 1567, Shakespeare'inki ise 1564'tür. Shakespeare'in oyunlarından yola çıkarak bestelenen opera yapıtlarının en ünlüleri 19. yüzyılın sonlarına denk düşer; bundan önce Henry Purcell'in *The Fairy Queen* ve *The Tempest* (Fırtına) adlı operalarını görürüz. *The Fairy Queen* Shakespeare'in Bir Yaz Gecesi oyunundan esinlenir. Purcell'in avantajı tabii ki operalarının İngilizce olması ve Shakespeare'den eseri ilk olarak alabilmesidir. Daha sonra operalarda Shakespeare İtalyanca, Fransızca gibi değişik dillerde kullanır. Fırtına Rus bestecilerden modern Amerikalı bestecilere kadar çeşitli bestecilerce ele alınır. Purcell'dan evvel Thomas Shadwell tarafından da bestelenir, fakat eser Purcell'in elinde, özellikle maskelerle de sahnelenerek popüler bir eser haline gelir. Sibelius Fırtına uvertürünü her ne kadar bir opera olarak bestelemek istedi ise de sadece uvertürle yetinir; eser yarım kalır, hatta birinci perdenin birinci sahnesi bile tamamlanmaz.

Bildiğimiz en ünlü âşıklar, Shakespeare'in *Romeo ve Juliet*'i de tabii ki birçok besteciye esin kaynağı olur. Opera repertuarı içinde en kalıcı yeri olan ilk *Romeo ve Juliet*, Bellini'nin bestelediği *I Capuleti e i Montecchi* operasıdır ve eserin librettosu Fellice Romani'ye aittir. Bu opera konu olarak Shakespeare'in *Romeo ve Juliet*'ini baz alsa da Luigi Scevola'nın tiyatro eserinden Fellice Romani tarafından librettoya dönüştürülmüştür. Romeo rolü bir mezzo soprano tarafından seslendirilir ve opera sahnesinde bir erkek rolünü bir bayanın seslendirmesi en son olarak bu operada görülür. Daha sonra pantolon rolleri ancak komik operetlerde karşımıza çıkar. Bellini operayı iki ay gibi kısa bir sürede tamamlar. Esere ilişik siparişi, Venedik'teki Fellice tiyatrosunda *Il Pirata* adlı eserinin prömiyerine çalışırken alır. Arkadaşı Romani kendisine daha önce Nicolai Vaccai tarafından bestelenmiş olan *Julietta e Romeo* adlı librettoyu önerir. Vaccai'nin *Romeo*'su beş sene önce başarılı bir şekilde sahnelenmiştir. Bellini'nin hocası Nikolaos Zingarelli de eseri 1796 yılında besteler. Romani daha önceki librettolarında ufak değişiklikler yapıp Bellini'ye eseri *I Capuleti e i Montecchi* olarak sunar. Shakespeare'den esinlense de, oyun Zingarelli ile de çalışan Luigi Scevola ve Giuseppe Maria'nın eserlerinden uyarlanmıştır. Eserde Romeo ve Juliet hiçbir zaman evlenmez ve hiçbir zaman bir araya gelemezler. Daha ilk sahneden Shakespeare oyunundan önemli bir ayrılık başlar; Juliet kuzeni Tebaldo'yla evlendirilmek istenir. Papaz Lorenz karakteri bu operada Doktor Lorenzo olarak karşımıza çıkar. Her ikisi de Juliet'in sözde ölümü için aynı ilaç çaresine başvururlar. Romeo ile Tebaldo savaşır, fakat Tebaldo ölmez, tam tersine düello Juliet'in cenaze alayı tarafından bölünür. Shakespeare'in oyunundan değişik olarak âşıklar ölmeden önce birlikte olmaya çalışırlar, fakat birlikte olamazlar. Romeo daha sonra zehir içer, Juliet ise acıdan kendini boğarak öldürür.

Aynı konu Charles Gounod'nun *Romeo ve Juliet* adlı operasında da işlenir. Operanın librettistleri daha önce bestecinin *Faust* operasının da librettosunu yazan Jules Barbier ile Michel Carré'dir. Gounod'nun *Romeo ve Juliet*te versiyonu Shakespeare'e daha yakındır; Barbier ve Carré Shakespeare'in trajedisini daha da basitleştirerek ana karakterleri işlerler. Gounod esas olarak aşk teması üzerinde durduğundan, eserde dört tane aşk düeti vardır; en sonuncusu da Juliet'in, Romeo'nun zehiri içtikten sonra uyandığı sahnedir. Esere, Juliet'in tam Paris elini yüzüğü geçireceksen bayılması gibi, operatik sayılacak birkaç unsur katmayı da unutmamışlardır. Birinci perdede ana tema işlenir; yani Romeo ile Juliet birbirlerine âşık olurlar. İkinci perdede, ünlü balkon sahnesinde birbirlerine aşklarını açıklarlar. Üçüncü perdenin birinci sahnesinde papaz âşıkları gizlice evlendirir. İkinci sahnede de Tibalt Romeo tarafından öldürülür. Shakespeare'in eserinden ana olarak ayrılışı, dördüncü perdede görülür. Oyunda Romeo dördüncü perdede kaçmıştır, fakat operada Romeo'yu bir tenor seslendirdiğinden ve dördüncü perdede onu soyunma odasında bekletmek yazık olacağından Romeo sahne üstündedir; Juliet'in odasında saklanmaktadır, daha sonra Juliet'in odasından kaçacaktır. Juliet'in Paris ile evliliği çok daha uzak bir gelecektedir. Juliet, papazın kendisine verdiği zehrin etkisi ile düğününde bayılacaktır. Operanın sonu Shakespeare'in oyunu gibi biter, bir tek fark vardır: Paris'in ölümü ile sonuçlanacak düello operada yoktur. Opera daha çok aşk üstüne yoğunlaştığından, Shakespeare oyununda Juliet'in ailesi, çevresi ve Romeo arasında yaşadığı ikilem operada çok yer bulmaz. Gounod ve librettistleri seyircinin esas olarak aşkı hatırlamalarını arzu etmişlerdir. Tabii aşk teması da ağırlıkta olunca bunun Romeo ve Juliet'i seslendiren sanatçıları da etkilememesi olanaksızdır.

Ünlü soprano Adelina Patti, Paris Operası'nda Juliet rolünü seslendirirken Marquise de Caux ile evlidir. Rol arkadaşı Romeo ise ünlü tenor Nicolini'dir. Çift, eserin prömiyer gecesinde seyircilerin de şaşkın bakışları arasında balkon sahnesinde müziği durdurur, çünkü tam yirmi dokuz kere öpüşürler. Patti rolünü ikinci kere sahnede oynadığında soyadı Nicolini'dir! Bir başka komik olay da Chicago Operası'nda 1952 senesinde meydana gelir. Çılgın bir seyirci Juliet'e âşık olduğu için sahneye fırlar, Juliet'i seslendiren sanatçıya ve Juliet'e aşkı ilan eder. Romeo'yu oynayan tenor, kılıcı ile seyirciyi sahneden uzaklaştırmak zorunda kalır.

Bu iki genç âşığın hikâyesi daha birçok operaya konu olur. Bunlardan modern uyarlamalar arasında Riccardo Zandonai'nin *Romeo ve Juliet*'inde Romeo faşist bir subay, Juliet ve ailesi de faşizme karşı çıkan bir aile olarak gösterilir. Eser yine bildiğimiz biçimde sonlanır.

Frederick Delius'un 1901 yılında bestelenen, köy de geçen *Romeo ve Juliet*'i de dikkat çeken bir versiyondur. Delius'un İsviçreli yazar Gottfried Keller'in gerçekçi eseri üzerine bestelediği *Romeo ve Juliet*'te insan aşkı ve doğa iç içe geçer. Müzik, doğayı tasvir etmek için de kullanılır; güzel sonbahar sabahı müzikle ifade edilir. Operada Vrenchen ve Sali'nin aşkı ve onları intihara sürükleyen enigmatik bir figür olan karanlık, kemancının üstüne kurulur. Karanlık kemancının gerçek bir figür mü yoksa çocukların hayali mi olduğu tam olarak anlaşılmaz; belki bir rüzgâr, belki de doğanın sunduğu başka bir vücuttur. Karanlık kemancının müziği de doğayı taklit eden kromatik armonilerden biridir; genç âşıklara doğanın güzelliklerini anlatır. Nefesliler, rüzgâr sesi bize karanlık kemancının belki de başka bir doğa gücü olabileceğini anımsatır. Köyde geçen *Romeo ve Juliet* eserinin tiyatrodan en büyük farklılığı, Romeo ile Juliet, yani Sali ile Vrenchen'in kendi istekleri üzerine intihar etmeleri değil, karanlık kemancının onları intihara sürüklemesidir. Âşıkların kırlarda buluştuğunu gören Vrenchen'in babası, Sali ile itişir ve itişme sonucu düşüp kafasını vurur, ciddi bir beyin sarsıntısı geçirir. Vrenchen babasının öldüğünü zanneder, fakat baba geçirdiği sarsıntı sonucu aklını yitirmiştir. Aşk güzel bir duygudur, ama kıskançlıkla beslenince sonuçları ne olmaktadır? Opera sahnesinde bunu en çok Othell' o'da görürüz. Othello operaları kıskançlığın, kahramanların hayatlarını nasıl yok ettiğine ışık tutar. Rossini'nin 1816'da Napoli'de bestelediği Othello'nun librettisti Francesco Berio di Salsa'dır. Eserde ana karakterler Iago, Othello ve Rodrigo tenorlar tarafından seslendirilir ve vokal çizgisi çok zordur. Rossini'nin Othell' o'sunda, Verdi'ninkine kıyasla, Desdemona ile Othello arasında hiçbir aşk düeti geçmez. Konu tam olarak Shakespeare tregedyasını takip etmez; sadece üçüncü perdede Desdemona'nın odası aydır. Eserin Shakespeare'in oyunundan en önemli ayrımı ise Desdemona'nın Casio'ya mendilini değil –ki mendil o dönemde bir kadının en önemli eşyaları arasında sayılır– bir mektup vermesi ve Othello'nun da Desdemona'yı boğarak değil bir hançerle öldürmesidir. Rossini, Othell o'sunda Desdemona'nın babasına yer verir. Birinci perde Kıbrıs'ta değil, Venedik'te geçer. (Gerçi Rossini'nin Othell o'sunda bütün eser Venedik'te geçmektedir.) Baba Brabantino, yani Elmiro bir bas karakteridir. Eser aynı zamanda bir aryalar geçidi de sayılabilir. Son perde Desdemona'nın odasında geçer.

Desdemona meşhur “Sögüt Ağacı” şarkısını harp eşliğinde söyler. Rossini tıpkı Verdi gibi fırtına öncesi sükûneti bu şarkıyla vermek ister. Daha sonra Othello odaya gelir ve bir düet sonrası Desdemona’yı öldürür. Verdi’nin operasında da Rossini’ninkinde de bu şarkı bir halk şarkısından alınmıştır. Shakespeare genellikle, oyunlarının konularını daha önce sahnelenmiş diğer eserlerden de alırdı; Othello da İtalyan Giraldi Cinthio’nun aynı adlı oyunundan alınmıştır. Cinthio’nun oyununda, karısının ihanetinden emin olan Othello bir emir subayına karısını çuval içine koyup yok etmesini emreder. Burada Verdi’nin *Othello*’sunda, yine Othello mağripli bir askerdir, bu kez eşinden kuşku duymaktadır. Eserin şeytani karakteri Iago, Casio’ya olan kıskançlığı ve iktidar mücadelesinde Othello’ya olan kızkınlığı ile bu kuşkuyu alevlendirir. Othello’ya Desdemona’nın belki Casio’ya aşık olabileceğini söyler. Othello’nun kıskançlığı devasa boyutlar alır ve karısı Desdemona’yı öldürür. Çok geçmeden de kendisinin, kendi kıskançlığının kurbanı olduğunu görüp intihar eder. İnsan psikolojisi birçok Shakespeare oyununda olduğu gibi burada da ön plandadır.

Verdi’yi *Othello* operasını bestelemeyi ikna eden kişi, eserin librestisti, aynı zamanda kendisi de bir besteci olan Arrigo Boito’dur. Boito ile Verdi, ikisinin de ortak bağlı bulunduğu yayınevi tarafından bir araya getirilir. Yayıncıya göre, Boito’da mükemmel bir libretto hazırlayacak hem müzikal hem de edebi yetenek vardır. Verdi ise *Aida*’dan sonra on senedir hiçbir yeni opera bestelememektedir. 1880 yılının yazında yayıncı, Shakespeare’in *Othello* konusunu her ikisine de açar. Boito bir ön çalışma yapar. İkili bu opera üzerinde çalışmaya başlar. Boito librettonun sadece sözlerden oluşmadığını bilmektedir; libretto aynı zamanda oyundan bahsetmeli, sözlü olmalı, hareketi betimlemeli ve şarkıcıya, duygularını müzikal bir şekilde açıklama şansı vermelidir. *Antonius ve Cleopatra*’da kendi operasının librettosunu, *Hamlet* librettosunu yazmış ve Verdi ile daha önce de çalışmıştır. Verdi’nin son operası olan *Falstaff*’da Boito’nun librettosudur. *Othello* operasında irade dışı tutku ile yıkıcı zekâ ve çöşkun hayat ile önlenemez ölüm arasında meydana gelen çatışma, konunun adeta Verdileşmiş yönünü tüm olarak ortaya koymaktadır. Verdi’nin dramatik yönünü hayal etmek için gitgide öylesine bir gerilim düzeyinde çalışmaya devam etmiştir ki, Iago’nun kötülüğünü açıkladığı ünlü aryasındaki melodramatik eklemeler bile sahnede geçen olayların kesintiye uğramadan akıp gitmesini sağlamaktadır. Shakespeare’in opera tregedyası beş bölümden oluşur. Verdi’nin operası dört perdedir. Shakespeare’de birinci bölüm Venedik’te geçmektedir. Verdi’de ise direkt olarak Kıbrıs’ta başlamaktadır. Verdi tragedyada Othello’nun Desdemona ile gizlice evlendiği bölümü tamamı ile atlamıştır; Desdemona’nın babası Brabantino’nun, Othello’nun içine belki de şüphenin yerleşmesine neden olacak ilk sözleri de atlanmıştır: “Aklın varsa, gözünü dört aç Mağripli, babasını aldatı o, seni de aldatabilir!” Verdi ve Boito bu bölümü operaya dahil etmedikleri gibi birinci perde tiyatronun ikinci bölümünün birinci sahnesinden başlar. Tiyatroda bu sayfaya kadar olan bölümde, Desdemona ve Iago Kıbrıs’a ayak basmışlardır ve bu sayfada Othello’nun gelişi haber verilir. Opera buradan başlar. Bundan sonra operada Kıbrıslılar, Montano, Casio, Iago, halk ve Roderigo geminin limana girişini izlemektedirler ve Othello kıyıya çıkar. Oysa tiyatrodaki Desdemona ve Iago limana geldikten sonra, Othello gelene kadar geçen sürede Iago, Desdemona ve Emilia arasında kadınlar hakkında bir konuşma geçer ve Othello’nun gelişi operadaki gibi görkemli değildir. Othello girer girmez Desdemona ile konuşmaya başlar, operada ise Othello limana girene kadar Iago, Desdemona ve Emilia arasında geçen konuşma librettoya dahil edilmemiştir. Othello halkı selamlar; daha sonra sıra halkın sevinçli zafer şarkılarından. Iago ve Roderigo arasında geçen konuşma tiyatronun birinci bölümünün son sahnesinden alınmadır. Daha sonra Iago’nun ünlü içki şarkısı başlar, Casio nöbetçilerin başındadır. Opera ile tiyatro burada birleşir. Iago bu şarkıyı söylerken Casio’yu sarhoş eder. Iago tarafından kışkırtılan Roderigo da Casio ile kavgaya tutuşur, araya giren Montano yaralanır ve Othello’nun girişi ile kavga sona erer. Tiyatroda Othello, Casio’nun rütbesini Desdemona’nın gelişinden önce indirir, oysa operada tam tersidir ve operada bu karardan sonra başlanan sahnede Desdemona ve Othello kalıp aşk şarkılarını söylerken, tiyatrodaki kalanlar Iago ve Casio’dur. Iago, Casio’yu sözde teselli etmektedir. Desdemona ve Othello’nun düeti Verdi tarafından, özellikle ikilinin arasındaki aşkı vurgulamak için operaya konmuştur. Burada yer alan aşk teması Desdemona’nın ölümünde tekrar ortaya çıkar. Boito ve Verdi ikilisi belki de özellikle Othello’nun kıskançlığının sonradan nasıl güçlendiğini ortaya koymak için düeti eklemiştir. Birinci perde bu dütle biter. Tiyatroda yer almakta olan Iago-Casio konuşması ise operanın ikinci perdesinin ilk sahnesinden başlar ve düetin sonunda Iago Tanrı, şeytan ölüm ve kendi gücünü anlatan tredosunu söyler. Tiyatroda da kendisinin Casio’ya verdiği akıl ve sonuçları hakkında bir monolog okur. Arkadan gelen Roderigo ve Iago düeti ise operada yoktur. Tiyatronun üçüncü bölümüne gelinmiştir. Birinci, ikinci ve üçüncü sahnenin Casio’nun Desdemona’dan yardım dilediği sahne operada yer almamaktadır. Sadece Desdemona ve Casio sahnede arka planda görünürler. Iago’nun “Beni rahatsız ediyor” cümlesinden itibaren, tiyatrodaki Desdemona Othello’ya Casio’nun dileğinden bahseder ve Othello’nun onunla konuşmasını ister. Othello henüz şüpheli değildir, oysa operada Iago’nun Othello’yu şüphelendirmesi, Desdemona, Othello’yla hiç konuşmadan olur. Tiyatroda bu konuşmadan sonra Iago, Othello’ya zehirini akıtır ve başarılı olur. Arkadaki bu bölüm hariç konuşmalar aynı niteliktedir. Bu düetin bir bölümünde Othello sanki biliyormuş gibi Iago’nun kafasındaki korkunç canavarlardan bahseder. Iago’nun “Sizi sevdiğimi biliyorsunuz” sözü ile aklından geçenleri söylemeyeceğine yemin etmesi ardındaki bölüm atlanmıştır. Iago’nun, Othello’ya Desdemona’yı izlemesini söylemesinden sonra, operada Desdemona görülür; halk ona iltifatlar yağdırmakta, sevgisini sunmaktadır. Bu bölüm tiyatrodaki yoktur. Othello’nun “Aldatıyorsa eğer beni, Tanrı da kendisiyle alay ediyor öyleyse” sözleriyle tiyatro tekstine geri dönlür. Desdemona girer, tiyatrodaki Desdemona’nın Othello’dan Casio’un affını istemesi sahnesi, operada bu bölümde geçer. Othello’nun “Şimdi olmaz” sözünden sonra, yine Othello’nun aldatma ile ilgili cümlelerinin arkasından gelen Desdemona’nın sözlerine dönlür ve Desdemona’nın Othello’nun başını sarmak için kullanacağı mendil yere düşüne Emilia tarafından yerden alınır. Bu sahnede tiyatrodaki Othello ve Desdemona, Iago ve Emilia düetinden önce sahneden çıkarlar, operada ise sahnede kalırlar. Bu düetten sonra Iago-Othello düeti başlar. Düetin sonu da aynı zamanda perdenin finalidir; iki taraf da Casio’dan intikam almaya ve birbirlerine destek olmaya yemin eder. Operanın üçüncü perdesi bir habercinin girişiyle başlar; Iago ihaneti kanıtlamak için planı Othello’ya anlatmaktadır ve Desdemona girer. Tiyatroda bu bölüme kadar Desdemona’nın soyтарыya Casio’nun nerede olduğunu sorması ve mendilini kaybetmesi sahnesi yer alır. Bu sahne de operaya dahil edilmemiştir. Othello’nun “Sen nesin, söyle” sözleri tiyatro ile paraleldir. Othello’nun aryasından önce Desdemona sahneden çıkar, tiyatrodaki ise sahnede kalır. Operada Othello’nun aryasından sonra Iago girer ve burada tiyatronun dördüncü bölüm birinci sahnesindeki sayfa, Bianca olmaksızın yer alır. Daha sonra bu bölümün yerine operada yedili bir ensemble yer alır; herkes kendi fikrini birlikte söylemektedir; ki operanın en önemli özelliğinden biridir bu; yedi kişi aynı anda konuşup armoni içinde olabilmektedir. Bu perde son bulur, sonraki sahne Desdemona’nın odasında başlar; Desdemona şarkısını söyler. Rossini’nin operasında olduğu gibi fırtınadan önce sessizlik hâkimdir. Beşinci bölümün ikinci sahnesi, tiyatrodaki gibidir. Othello’nun monologuna girilir; operada ise burası yoktur. Hemen arkasından gelen Desdemona’nın “Kim o” sözleriyle düete girilir. Tiyatronun bitimine kadar çok az bölümde bütünlüğü bozmayan kısaltmalar vardır. Othello’nun kendini öldürmesi tiyatrodaki kadar uzun sürmez, gerçeği öğrenir öğrenmez kendini öldürür ve opera onun sözleri ile sona erer.

Aşk ve kıskançlık Othello ve Desdemona’ya ölüm getirir, aşklarını fütursuzca yaşayan Falstaff’a ise neşe. Verdi, Shakespeare’e tekrar bir Boito librettosuyla geri döner. Bu onun besteleyeceği son operadır. Boito, librettouyu Windsor’un Şen Kadınları ve IV. Henry’nin birinci bölümünden alır. Falstaff’ın ünlü şeref üstüne yaptığı konuşma IV. Henry’den. Falstaff operası, Verdi’nin 77 yaşında bestelediği tek komedidir ve taçlandırılmış başarısıdır. Müzikal stil olarak bütünlük taşır ve Wagner’e çok yaklaşıyor. Verdi Falstaff’ı bestelemeye başlamadan önce kendi kendine ilan ettiği emekliliğini Santagata’daki çiftliğinde geçirmektedir. Boito’nun kendisine gönderdiği Shakespeare’in Windsor’un Şen Kadınları isimli eserine hayran kalır. Sonunda hayatı boyunca aradığı komediyi bulmuştur. Falstaff’ı bestelemek Verdi’ye bir gençlik aşısı gibi gelmiştir. Bir mektubunda şöyle der: “Kariyerimi Othello’dan daha iyi bir eserle bitirmenin tek yolu var; Falstaff.” Verdi daha önceki deneyimlerden de yola çıkarak ona hem müzikal, hem duygusal, hem de entelektüel düzeyde en iyi librettoyu sağlayacak kişinin Boito olduğunu bilmektedir. Boito Windsor’un Şen Kadınları’ndan ve IV. Henry’den birleştirirerek Falstaff karakterini serbest olarak geliştirir ve Falstaff’ın komik karakterini büyüteç altına alır. Verdi, Boito’nun librettosunu değişiklik yapmadan kabul eder. Falstaff karakterinden büyülenmiştir. Bu şişman aşk hırsızı kendini hep komik ve şansız olayların içinde bulur. Boito olayları basitleştirir, librettoya Windsor’un Şen Kadınları’ndan

önemli iki sahne daha katar. Verdi'nin *Falstaff*'ı, Shakespeare'inkine göre çok daha komiktir. Esas oyunda Falstaff'ın aldatmaları zalimce işlenmiştir, operada ise komik öğeler olarak ortaya çıkar. Opera kesintisiz olarak aryadan düetlere, daha sonra ensemblere geçer. Verdi o ana kadar bestelediği arya, düet, ensemble gibi klasik formları kullanmaz. Eser, *As You Like It* isimli eserden alınan bir sözle biter: "Dünya, yaşam bir sahnedir"; sözler şöyle değiştirilir: "Dünya, yaşam bir şakadır." Aynı konu *Windsor'un Şen Kadınları* operasında Alman besteci Otto Nicolai tarafından da daha önce 1848 yılında işlenmişti. Nicolai operayı besteledikten önce şöyle demişti: "Alman opera müziğinde yeterince felsefe var, yeterince müzik yok! İtalyan operasında ise yeterli müzik var, yeterli felsefe yok!" Kendisi *Windsor'un Şen Kadınları* 'nda bu ikisinin birlikteliğini başarmaya çalıştı. Shakespeare *Windsor'un Şen Kadınları*'nı, Kraliçe Elizabeth'in önerisi ile 1599 yılında sarayda özel olarak sahnelenmek üzere yazmıştı. Shakespeare bu eserde kendi çağının İngiltere' sine eleştirel bir gözle bakarak soyluları, burjuvaziyi, orta sınıfı, küçük kasabaları, orta sınıf evlerini işler. Olayın ana kahramanı şişman şövalye Sir Jean Falstaff'tır. Falstaff karakteri *IV. Henry* ve *V. Henry* oyunlarında Prens Holl'un arkadaşı olarak seyircilerin karşısına çıkarak halkın sempatisini toplamış bir karakterdir. Otto Nicolai'nin eserinde Shakespeare oyununda bazı değişiklikler yapıldı. Falstaff'ın ünlü yardımcıları operada yer almıyorlardı.

Shakespeare oyunlarının önemli ağırlığını duygular ve psikoloji taşımaktaydı, ağırlık duygular üstüne olmakla birlikte, politika da oyunların önemli bir unsuruydu. Yazarın *Macbeth* ve *Hamlet* isimli oyunları, hem duyguları hem de siyaseti incelleme işleyen eserlerdir. *Macbeth*'te politika, psikoloji ve gerilim iç içe geçmiş durumdadır. İktidar ve gücün insan psikolojisi üzerinde etkisi yoğun olarak görülür. Eser Shakespeare'in oyunundan Maria Piave tarafından librettoya çevrilmiştir. Verdi eseri ilk olarak 1847 yılında Floransa için besteler, 18 yıl sonra eseri Paris için yeniden ele alır. Bugün sahnelenen, 1865 yılında Paris için yeniden ele alınan *Macbeth*'tir. Verdi partiyona ikinci perde başında Lady Macbeth için bir arya ekler. İkinciyi perdeye bir ziyafet sahnesi ve üçüncü perdenin sonu içinse dramatik yönü ağır basan bir üçlü koyar. *Macbeth*'te esas çekici olan, İskoçya tarihinden çok politik güç ve iktidar savaşının cazibesidir. Verdi de bunu başarı ile yansıtmaktadır. Opera Lady Macbeth ve Macbeth üstüne kurulmuştur. Siyasal tutku yıkıcıdır ve kahramanları Lady Macbeth ve Macbeth'i dış dünya ile cadılar haricinde hiçbir diyalogu olmayan bir dünyada yıkıma sürüklemiştir. Bu yıkım her ikisinin de delirmesi ile zirveye çıkar; kısık melodiler, düzgün işlemeyen aklın habercisidir. İktidar mücadelesi, delirme *Hamlet* ve *Kral Lear* operalarında da karşımıza çıkıyor. En önemli *Hamlet* uyarlaması, Fransız besteci Thomas'nın *Hamlet*'idir. Burada da Ophelia'nın ikilemi çok güzel anlatılır, aynı zamanda Hamlet'in içinde bulunduğu ikilem de müzikal olarak çok iyi işlenmiştir. Gertrude eski eşini öldüren şimdiki eşi Cladius hakkında bütün gerçeği bilmektedir. Hamlet, Cladius'un başından tacı hırsla alıp yere atarken soylular ondan daha güçlü bir tepki beklerler; bu güçlü bir koral yapıt olarak karşımıza çıkar. Babasının hayaleti üçüncü kere kendisine gözüktüğünde Hamlet, Cladius'u öldürür ve ülkesine huzur getirir.

Shakespeare'den esinlenen diğer operaların içinde en önemlisi, Shakespeare'in şiirselliğini ve İngilizce dil özelliklerini ortaya koyan Benjamin Britten'in *Bahar Noktası*, yani *Bir Yaz Gecesi Rüyası*'dır. Operada orijinal tekste hiçbir değişiklik yapılmamıştır. Karakterlerin müzikal kullanımında sadece değişik kararlar verilmiştir. Britten seyircileri, doğaüstü yaratıkların dünyasına bir kontür tenor tarafından götürür. Opera Teseo ve Hipolita'nın evliliği ile son bulur fakat operadaki müzikal doyum noktası Titania ve Bottom'un aşk sahneleridir. Burada şarkı birbirine geçmiş durumdadır. Shakespeare'in diğer yapıtlarından etkilenenler arasında Berlioz'un *Beatrice ve Benedict* operası, John Blow'un *Venüs ve Adonis*, Vonseca'nın *Two Gentlemen of Verona*, Camille Saint-Seans'ın *VIII. Henry* operası, daha modern bir yaklaşımla Cole Porter'ın *Kiss me Kate* müzikali sayılabilir.

Shakespeare'in eserlerinin operalara bu kadar konu olmasında karakterlerinin derin analizi çok önemli bir faktördür. Tiyatro sahnesinde olduğu gibi opera uyarlamaları da Shakespeare'in bakış açılarıyla yapılmıştır.